

**Results.** Analysis of the scientific literature has shown that some scientists replace the term "delinquent behavior of a person" with the term "delinquency", and also use the terms "delinquent" and "delicitable personality" to emphasize the presence of particular personality characteristics. Therefore, to describe this characteristics, we will use the notion of "delinquency". We believe that this is a specific personality attribute of a young person. It is formed gradually under the influence of negative social and biological factors of the environment. It manifests itself in behavior that does not conform to the officially accepted norms (including criminal-legal ones as well).

**Originality.** Relying on the thoughts of scientists, we identified three periods of delinquency of a person: latent, prodromal and period of vivid manifestation of delinquency. We believe that these periods progress in different ages depending upon a particular person. But if parents do not pay enough attention to their children at an early age, then the prodromal period of delinquency can manifest itself already at the younger school age. It is going to be different forms of behavioral disorders: poor performance, disobedience, hooliganism, etc. Depending on the aggravation of manifestations of deviations in behavior, we distinguish three stages of the prodromal period of delinquency: the first, the second and the third.

**Conclusion.** Thus, delinquency today is a fairly common phenomenon among schoolchildren. It manifests itself in different behavioral disorders and leads to the formation of persistent criminal behavior of the individual. Therefore, it is important to determine the manifestations of delinquency of a child at an early stage and to conduct early prevention of this social disease.

**Keywords:** delinquent behavior of a person; delinquent; delinquentment; latent period of delinquency; prodromal period of delinquency.

Одержано редакцією 01.03.2017 р.  
Прийнято до публікації 03.03.2017 р.

УДК 372.878:37.036

**ПАЩЕНКО Інна,**  
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри  
музичного виховання, Бердянський державний  
педагогічний університет, Україна  
e-mail: superior-82@mail.ru

## КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНИХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті подано актуальність проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності. Визначено сутність та зміст поняття професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому процесі вищого навчального закладу. Проаналізована низка наукових досліджень з даної науково-педагогічної проблеми. Проаналізовано особливості вивчення дисципліни «Музична інформатика» у навчальній діяльності студентів. Розкрито значення музично-комп'ютерних технологій у формуванні фахової компетентності майбутнього вчителя.

**Ключові слова.** Інформаційні технології, комп'ютерні технології, професійна підготовка, компетентнісний підхід, компетентність, фахова компетентність, майбутні учителі музичного мистецтва.

**Постановка проблеми.** На сучасному етапі в Україні відбувається становлення нової системи освіти, яка орієнтована на вступ у світовий освітній простір. Відмінною рисою сучасного етапу розвитку освіти є зростаюча інформатизація. Оволодіння знаннями, вміннями та компетенціями, які дозволяють високоефективно працювати з інформаційними технологіями, стають необхідними для майбутнього вчителя музичного мистецтва.

В сучасних умовах також залишається актуальну проблема підвищення ефективності освіти, вирішення якої залежить від професіоналізму педагога як головної

фігури освіти, зокрема – від його компетентності у вирішенні педагогічних завдань, так як вони багато в чому визначають зміст педагогічного процесу і результати професійної діяльності педагога. Комп’ютерні технології все глибше проникають у життя людини визначають рівень її освіченості та фахової компетентності.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Аналіз проблеми професійної підготовки до педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва розглядається у дослідженнях І. Богданова, С. Гончаренка, І. Зязюна, Н. Кузьміна, О. Пехоти, І. Підласого, О. Рудницької, Н. Тализіної, С. Сисоєвої, Л. Хитяєва, Л. Хомич.

Використання комп’ютерних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва досліджено в працях А. Алексюк, А. Бондаренко, І. Богданової, Т. Вороніної, І. Горбунової, Ю. Дворника, О. Дмитрівої, В. Красильникова, О. Падалки, А. Харuto, О. Чайковської.

Аналізуючи доробки сучасних науковців доведено, що використання комп’ютерних технологій у системі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на сьогоднішній день залишається мало вивченою.

**Мета статті** – розкрити значення застосування комп’ютерних технологій у системі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до педагогічної діяльності.

**Виклад основного матеріалу.** Зміни, що відбуваються в сучасній освіті, потребують постійного удосконалення професійної підготовки педагогів.

Сутнісний зміст поняття «професійна підготовка» у сучасній педагогічній думці встановлюється як «сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, якостей, трудового досвіду і норм поведінки, що забезпечують можливість успішної роботи з певної професією; процес повідомлення учням відповідних знань і умінь» [1, с. 573].

Щодо професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, то вона здійснюється відповідно до державних вимог щодо кваліфікації такого фахівця. Необхідність удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва зумовлює пошук нових технологій організації навчання.

В. Кремень, зазначає, що навчити людину на все життя за звичної, традиційної освіти неможливо, тому слід змінювати функції навчального процесу шляхом навчання самостійному оволодінню новими знаннями та інформацією [2].

Сьогодні держава підтримує процес інформатизації освіти, сприяє забезпечення навчальних закладів комп’ютерами, створенню глобальних інформаційно-освітніх мереж. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки в розділі «Інформатизація освіти» зазначено, що пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [3].

В інформаційному суспільстві фахівець стикається з необхідністю опрацьовувати великий обсяг інформації і постійно оновлювати свої знання, удосконалювати уміння та навички. Значне збільшення обсягу навчального матеріалу, який вимушений сьогодні опрацьовувати сучасний студент підсилює значення впровадження новітніх інформаційних технологій.

Т. Вороніна наголосила, на тому, що комунікаційні технології впроваджуються в процес навчання без «відповідних теоретичних розробок, часто без необхідного педагогічного осмислення й творчої підтримки» [4, с. 17].

Впровадження комп’ютерних технологій в навчальний процес висуває ряд важливих проблем, рішення яких залежить від підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності.

На думку вчених, комп’ютерні технології – це суттєва складова сучасних інформаційних технологій, що є сукупністю засобів та методів одержання, накопичування, зберігання, обробки та передачі інформації за допомогою комп’ютера для посилення ефективності діяльності учнів та вчителів.

Завдяки виникненню музичних комп’ютерних технологій людство отримало і якісно нові засоби для музичної творчості – композиторської та виконавської, для навчання та наукових досліджень. «поява таких розділів музичної науки, як музична семантика, музична семіотика і музична інформатика відображує розвиток загальної тенденції до синтезу наук вже в ХХІ столітті» [5].

В. Луценко вважає, що музично-комп’ютерні технології в сучасній системі освіти можна розглядати як один з необхідних засобів професійної підготовки майбутнього вчителя музики, враховуючи, що: комп’ютери мають мотиваційне значення у справі вдосконалення професійної підготовки студентів-музикантів у процесі зростання інтересу до комп’ютерних технологій; підвищений інтерес до предмета, який викладається з застосуванням комп’ютерних технологій, надає позитивний вплив на статус самого предмета; відкритий спосіб роботи дозволяє студентам включатися у більш складні творчі ситуації, що вимагають зосередження; студенти, що користуються комп’ютером і програмним забезпеченням, більшою мірою задоволені поданням результатів своєї роботи, ніж ті, хто отримує результати за допомогою традиційних засобів; збільшується відсоток студентів, що бажають продовжувати роботу з комп’ютерними технологіями та в позаурочний час [6, с. 80].

Ю. Олійник зазначає, що «використання комп’ютерних технологій як потужного універсального інструменту сучасної педагогіки неможливо без його вивчення і вдосконалення ефективних методик, а також освоєння прийомів практичної роботи і набуття навичок використання ІКТ» [7, с. 68].

Використання музичних комп’ютерних програм, навчальних програм-презентацій, електронних енциклопедій і довідників, нотних архівів сприяють залученню до більш глибокого вивчення світової та української музики, історії і теорії музики, удосконалення навичок сольфеджування та ін.

На сьогодні, майбутнім учителям музичного мистецтва важливим у навчальному процесі є вивчення дисципліни «Музична інформатика». Музичний комп’ютер є потужним засобом для вирішення різнопланових завдань у музикознавчій, виконавській, музично-педагогічній діяльності, незамінним інструментом в електронній музичній творчості та надає принципово нові можливості у розвитку професійного мислення музиканта у всіх сферах музичної творчості.

Специфіка курсу «Музична інформатика» передбачає не тільки формування вмінь і навичок, компетенцій, оволодіння комп’ютерними програмами підготовки мультимедійних матеріалів, але і включає роботу зі звуком і зображенням. Майбутній педагог повинен вміти: застосовувати у виконавській діяльності технічні засоби звукозапису, вести репетиційну роботу і запис в умовах студії; створювати концертно-тематичні програми з урахуванням специфіки сприйняття слухачів різних вікових груп.

Особливістю навчальної дисципліни «Музична інформатика» є те, що майбутні педагоги оволодівають уміннями запису, обробки та редагування цифрового звуку на комп’ютері, використання багатоканального програмного запису звуку. Студенти, здатні використовувати різні типи нотних шрифтів, встановлювати додаткові модулі обробки звуку (Plug-in) і застосовувати їх на практиці, створювати аранжування зі звукових файлів, працювати зі стандартними MIDI-файлами, записувати MIDI-аранжування, управляти MIDI – повідомленнями за допомогою контролерів [8].

Професійну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва науковці розглядають як цілісний освітній процес, спрямований на забезпечення їх готовності до музично-педагогічної діяльності, що передбачає опанування студентами певних компетентностей.

Особливого значення в епоху інформатизації набуває компетентнісний підхід, загальною ідеєю якого є компетентнісноорієнтована освіта, яка спрямована на комплексне засвоєння знань та способів практичної діяльності, завдяки яким особистість успішно реалізує себе в різних галузях своєї життєдіяльності.

Як зазначено Л. Івановою, «компетентнісний підхід вимагає застосування активних форм навчання, використання сучасних технологій, тому знання неможливо

дати на десять років вперед, треба вчити вчитися і перенавчатися та головним критерієм навченості вважати готовність до самостійної діяльності на наступному етапі (або в навченні, або в житті)» [9].

Компетентність – це інтегративна якісна характеристика особистості, яка включає в себе різноманітні компетенції (знання, уміння навички, досвід) у поєднанні з емоційно-ціннісним ставленням, мотиваціями, особистісними характеристиками та розгорнутою рефлексією, що дозволяє особі ефективно діяти та вирішувати особистісні та суспільні завдання, які виникають у процесі життєдіяльності.

Під компетентністю ми розуміємо комплекс особистісних якостей, знань, умінь і навичок, а також здібностей їх практичного застосування у довільній зовнішній ситуації. Виходячи з цього, термін «компетентність» відображає освоєння педагогом-музикантом комп’ютерних технологій.

Застосування комп’ютерно-орієнтованих засобів навчання, якими мають вільно студенти вищої школи у навчальному процесі, є найважливішим чинником формування фахової компетентності.

За О. Барицькою, фахова компетентність учителів музичного мистецтва – це єдність теоретичної та практичної готовності до професійної діяльності, що являє собою структурований набір змістових складових фахівця, який ґрунтуються на професійному світогляді, вимірюється встановленими стандартами та відповідними критеріями [10, с. 9].

Фахова компетентність майбутніх вчителів музичного мистецтва передбачає єдність знань, умінь, навичок, здатності у загальній, загально-педагогічній та предметній площині. Загально-педагогічна складова фахової компетентності охоплює роботу з програмними пакетами загальнонаукового призначення, педагогічними програмними засобами, методику застосування комп’ютерних технологій у навчальному процесі. Для підтримки професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та формування фахової компетентності входять наступні комп’ютерні технології: готові програмні засоби (електронні підручники, енциклопедії, посібники, словники тощо); нотні редактори (Finale, Sibelius та MuseScore); звукові редактори (Sound Forge, Adobe Audition та Wave Lab); Інтернет-ресурси; соціальні сервіси Інтернету.

**Висновки.** Таким чином, у сучасний освітній процес необхідно впроваджувати нові музично-комп’ютерні технології, так як без них не можливо ефективно підготувати до професійної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, здатних конкурувати та самореалізуватися у сучасному соціокультурному просторі.

#### Список використаної літератури

1. Педагогическая энциклопедия: в 4-х т. / под ред. А. И. Каирова. – Москва : Сов. Энциклопедия, 1988. – Т. 3 – 880 с.
2. Кремень В. Г. Суспільство знань і якісна освіта // Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик «Освіта», № 13 – 14, 21 – 27 березня 2007 р.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Текст]. – Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 6. – С. 25–35.
4. Воронина Т. П. Философские проблемы образования в информационном обществе : автореф. дис. ...докт. филос. наук : 09.00.08 «Философия науки и техники» / Т. П. Воронина; Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова. – Москва, 1995. – 22 с.
5. Тучинська Т. І. Розуміння музичного тексту: теоретико-інформаційний аспект : автореф. дис. ...канд. мист-ства : 17.00.03 / Т. І. Тучинська; Нац. музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Київ, 2009. – 20 с.
6. Луценко В. В. Формування творчої активності майбутніх учителів музики засобами комп’ютерних технологій [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / захищена 20.10.2009 / Л. В. Васильович; наук. кер. О. А. Дубасенюк; М-во освіти і науки України, Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка Житомир. – 2009. – 252 с.
7. Олійник Ю. І. Формування творчої особистості майбутніх учителів мистецьких спеціальностей засобами комп’ютерних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ю. І. Олійник; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», НАПН України – Київ, 2010. – 237 с.
8. Бондаренко А. І. Нотні редактори Finale та Sibelius. Досвід порівняння [Текст]: зб. наук. пр. / А. І. Бондаренко. – Мистецтвознавчі записки. – Київ: Мілленіум, 2006.– С. 66–74.

9. Іванова Л. І. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. І. Іванова; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2006. – 24 с.
10. Барицька О. А. Методика формування фахової компетентності майбутніх учителів музики засобами мультимедійних технологій : автореф. дис. ...канд. пед. наук : 13.00.03 / О. А. Барицька; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2014. – 21 с.

#### References

1. *Pedagogical encyclopedia* (1988). In A. I. Kairova (Ed.). Moscow: Soviet Encyclopedia (In Rus.)
2. Kremen, V. G. (2007). Knowledge Society and quality education. *Ukrainian public-political weekly "OsvIta"* ("Education"), 13 – 14. (in Ukr.).
3. The national strategy of education development in Ukraine for 2012-2021 (2011). *Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii (Director of school, Lyceum, gymnasium)*, 6, 25-35 (in Ukr.).
4. Voronina, T. P. (1995). *Philosophical problems of education in the information society*. Moscow. (In Russ.)
5. Tuchynska, T. I. (2009). *The understanding of the musical text: information-theoretical aspect*. Kyiv. (in Ukr.).
6. Lutsenko, V. V. (2009). *The formation of creative activity of future music teachers of computer technology*. Zhitomir. (in Ukr.).
7. Oliynyk, Y. I. (2010). *The formation of creative personality of future teachers of art specialties of computer technology*. Kherson (in Ukr.).
8. Bondarenko, A. I. (2006). *Editors note Finale and Sibelius. Experience comparison: collection of scientific works. (Art notes)*. Kyiv: Millennium (in Ukr.).
9. Ivanov, L. I. (2006). *Training of future teachers of physical culture to sports and recreational activities with students of secondary schools*. Kyiv (in Ukr.).
10. Bariska, A. A. (2014). *The technique of formation of professional competence of future music teachers by means of multimedia technologies*. Kyiv. (in Ukr.).

**PASHCHENKO Inna,**

Ph.D, Associate Professor, Berdyansk state pedagogical university, e-mail: superior-82@mail.ru

### COMPUTER TECHNOLOGY IN THE SYSTEM TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART

**Abstract. Introduction.** The article presents the problem of training of future teachers of musical art to use comp computer technologies in professional activities. Reveals the content of the basic concepts that characterize the essence preparation of the future teachers of musical art in educational process of higher educational university. Analyzed a number of scientific researches in this scientific and pedagogical problems. Determined the nature and content of the concept of professional training of future teachers of music in educational process of higher educational institutions.

The article analyses the peculiarities of the discipline «Musical Informatics» in the academic activities of the students, and some basic components musical computer technologies. The value of music-comp computer technologies in formation of professional competence of future teachers. In it the notion of «professional competence»; advantages of computer technologies in the process of acquiring professional competence of future teachers of musical art. While computer technologies mastering in educational process at a higher education establishment a teacher is expected to take into account the specific tasks of musical education in this or that educational institution.

**Results.** Introduction in educational process of discipline «Musical Informatics», will provide high-quality professional training of future teachers of musical art.

**Originality.** We believe that, in the modern educational process it is necessary to introduce new musical and computer technologies, as without them it is impossible to effectively prepare for professional activity of future teachers of musical art that can compete, and self-actualization in the modern socio-cultural space.

**Purpose of the article** is to reveal the importance of application of computer technologies in system of preparation of future teachers of musical art to teaching.

**Conclusion.** Such approach allows expanding the scope of the professional activity of a future specialist.

**Key words:** Information technology; computer technology; training; competence approach; competently; professional competence; future teachers of musical art.

Одержано редакцією 07.03.2017 р.  
Прийнято до публікації 10.03.2017 р.